

Zitting 1979–1980

14 818

Uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Instelling van een Centrale raad voor de milieuhygiëne)

Nr. 9

EINDVERSLAG

Vastgesteld 22 januari 1980

Kennisneming van de memorie van antwoord, de nota van wijzigingen en het gewijzigd ontwerp van wet gaf de leden van de vaste Commissie van Milieuhygiëne¹ aanleiding tot het maken van nog enkele opmerkingen en tot het stellen van nog enkele vragen.

Inleiding

De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden graag weten waarom de memorie van antwoord pas ruim anderhalf jaar na het voorlopig verslag is uitgebracht.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de memorie van antwoord bij het onderhavige wetsontwerp. Zij konden instemmen met de nadere beschouwingen over het werkterrein en het karakter van de in te stellen Centrale Raad voor de Milieuhygiëne, zij het dat het werkterrein van de raad zal dienen mee te groeien met de versterkte positie van de Minister voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met belangstelling en instemming kennis genomen van de memorie van antwoord. Zij waren ingenomen met de wijze waarop uitvoerig was ingegaan op de vragen en opmerkingen door deze leden in het voorlopig verslag neergelegd. Bovengenoemde leden hoopten dat thans met voortvarendheid gewerkt zou worden aan de afhandeling van dit wetsontwerp, opdat de Voorlopige Centrale Raad voor de Milieuhygiëne eindelijk zijn definitieve status zou verkrijgen.

Taak

De leden van de P.v.d.A.-fractie betwijfelden of de positie van de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne op een aantal punten wel effectief is versterkt. Daarmee bestond bij deze leden ook twijfel over de gewenste verbreding van de taak van de raad. Daarom wensten deze leden alsnog de verbreding van het werkterrein van de raad in de wet geregeld te zien. Zij deden daarvoor de volgende suggesties. In de naamgeving van de raad zou «milieuhygiëne» gewijzigd dienen te worden in milieubeheer of milieubeleid.

¹ Samenstelling: Van Rossum (SGP), Haas-Berger (PvdA), Van Leijenhorst (CDA), Epema-Brugman (PvdA), Jansen (PPR), De Boois (PvdA), voorzitter, Hartmeijer (PvdA), Konings (PvdA), Van Houwelingen (CDA), Van Heel-Kasteel (CDA), Braams (VVD), Lansink (VVD), Spieker (PvdA), Verkerk-Terpstra (VVD), Lambers-Hacquebard (D'66), ondervoorzitter, Vrijlandt-Krijnen (VVD), Deetman (CDA), Jabaaij (PvdA), Couprie (CDA), Buikema (CDA) en Rempt-Halmmans de Jongh (VVD).

De advisering over onderwerpen die tot de taken van de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne behoren (artikel 63) zou verruimd moeten worden tot onderwerpen op het terrein van het milieubeheer of het milieubeleid.

Naar het oordeel van de leden van de C.D.A.-fractie lag het voor de hand nu al vast te stellen, dat de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne een taak dient te worden toebedeeld in het kader van de wettelijk te regelen milieu-effectrapportage, met name waar het de advisering ter zake van de te nemen algemene maatregelen van bestuur betreft.

De leden van de C.D.A.-fractie maakten nog een kanttekening bij de mogelijkheid van het voorlopig advies, uit te brengen door de raad, wanneer onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing van een definitief advies mogelijk is gebleken. Impliceert – zo vroegen dezen leden zich af – het beslissingsrecht van de Minister ter zake, dat in voorkomende gevallen van definitieve advisering moet worden afgezien?

De leden van de V.V.D.-fractie meenden dat de voortdurende discussie over de begrippen milieuhygiëne en milieubeheer in ieder geval duidelijk heeft gemaakt dat het werkterrein van de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne veel breder dient te zijn dan het woord milieuhygiëne mogelijk doet vermoeden.

Nu duidelijk is dat de raad ook de bevoegdheid heeft advies uit te brengen over beleidsvoornemens die niet in de eerste plaats tot de primaire verantwoordelijkheid van de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne behoren («milieubeleid is immers facetbeleid») wensten de leden van de V.V.D.-fractie niet langer stil te staan bij de naamgeving, maar zich te concentreren op de veelzijdige samenstelling van de raad, die voor deze ruime opvatting van zijn adviserende taak noodzakelijk is en waarvoor een evenwichtige representatie onontbeerlijk is.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden er voorts ook behoefte aan nogmaals te stellen dat duidelijk dient te worden op welke wijze de Centrale Raad betrokken wordt bij de milieu-effectrapportage. De formulering in de memorie van antwoord «... er zal worden bezien of aan de Centrale Raad in het kader van de m.e.r een aparte taak zal worden toebedeeld» was voor de leden van de V.V.D.-fractie te vrijblijvend.

Met enige verwondering hadden bovengenoemde leden de laatste alinea op blz. 4 gelezen. Het was geenszins de bedoeling van de V.V.D.-fractie een tegenstelling te suggereren tussen het functioneren van de raad en de sectorgewijze opbouw van de milieuwetgeving. Integendeel, ook de leden van de V.V.D.-fractie meenden dat de coördinatie en de integrerende functie van de raad een welkome aanvulling en ondersteuning kunnen en moeten zijn bij het tot stand brengen van een geïntegreerd milieubeleid.

Advisering aan de raad

Met instemming hadden de leden van de V.V.D.-fractie kennis genomen van de mogelijkheid die artikel 73 (oud 58) biedt om deskundigen, die zelf geen lid zijn van de raad, bij het opstellen van adviezen te betrekken. Ongetwijfeld, zo meenden de aan het woord zijnde leden, zal veelvuldig van deze mogelijkheid gebruik worden gemaakt in die gevallen waar het om specifieke vraagstukken gaat die deskundigheid behoeven die onvoldoende in de raad zelf aanwezig is. Met de Minister waren deze leden van oordeel dat deze constructie voldoet aan een behoefte en voorkomt dat de Centrale Raad zelf een te log lichaam wordt, waarmee het moeilijk werken zou zijn.

Secretariaat

De leden van de P.v.d.A-fractie toonden zich bezorgd over de mededeling op blz. 8 van de memorie van antwoord dat met betrekking tot een vergro-

ting van de capaciteit van het secretariaat de beschikbare budgettaire ruimte niet groot zal zijn, terwijl de omvang van de adviserende werkzaamheden van de raad nog in omvang zal toenemen. Deze leden vinden het zeer ongewenst, dat een beperkte capaciteit van de raad de oorzaak zou kunnen zijn van het niet uitbrengen van adviezen, zoals op blz. 2 van de memorie van antwoord wordt gesteld.

De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden graag weten welke uitbreiding van het secretariaat beoogd wordt respectievelijk noodzakelijk is en welke financiële middelen voor de uitbreiding geraamd zijn respectievelijk benodigd zijn in de komende vijf jaren.

De leden van de C.D.A.-fractie stemden in met hetgeen in de memorie van antwoord over de positie van de raad is uiteengezet. Wel vestigden zij de aandacht op de noodzakelijke uitbreiding van de capaciteit van het secretariaat.

Samenstelling

De leden van de P.v.d.A.-fractie hechtten eraan dat een pariteit tussen werkgevers en werknemers in de wet wordt vastgelegd. Zij meenden dat hiermee het wetsontwerp niet te zeer tot in details wordt uitgewerkt. Deze leden verzochten de Minister alsnog duidelijk te maken waarom hij een zekere flexibiliteit gewenst acht, mede gelet op de bezwaren die hij aanvoert tegen de suggestie, die de leden van de P.v.d.A.-fractie deden, om een gelijk aantal leden voor de groeperingen onder a, b en c in artikel 66 op te nemen. De leden van de P.v.d.A.-fractie achtten het te meer gewenst om die elementen van de samenstelling waarover meningsverschillen kunnen ontstaan in de wet te regelen, nu uit de memorie van antwoord blijkt dat het aantal leden, en daarmee indirect de samenstelling van de raad, bij «klein Koninklijk besluit» wordt vastgesteld. Daarmee zou de verdere invloed van het parlement en betrokkenen op de uiteindelijke samenstelling van de raad, behoudens de flexibele voorwaarden die nu reeds in het wetsontwerp zijn opgenomen, nihil zijn.

De leden van de P.v.d.A.-fractie meenden in tegenstelling tot de Minister dat een te grote inbreng van deskundigen wel degelijk een verstoring in het evenwicht van vertegenwoordiging vanuit de verschillende maatschappelijke groeperingen teweeg zou brengen. Zij wilden graag van de Minister enige voorbeelden vernemen van gevallen waarin het gewenst zou zijn dat meer deskundigen als leden aan het werk van de raad deelnemen. Vooralsnog hechtten zij aan een maximum aantal deskundigen dat in de wet is geregeld.

De leden van de C.D.A.-fractie stemden in hoofdlijnen in met hetgeen in de memorie van antwoord ter zake van de samenstelling van de raad is opgemerkt. Wel benadrukten zij nog eens, dat ondanks de positieve ervaringen van de Voorlopige Raad gewaakt zou moeten worden voor een overwaarding van regionale en/of deelbelangen.

Hoewel de leden van de C.D.A.-fractie een zwaar gewicht toekenden aan de eigen verantwoordelijkheid van de raad, vroegen zij zich toch af of niet de instelling van bepaalde vaste commissies zou moeten worden voorgeschreven, niet als een limitatieve opsomming, wel in de zin van tenminste noodzakelijke commissies; zij dachten daarbij aan vaste commissies op het terrein van het afvalstoffenbeleid, de geluidhinder en de bodem- en waterverontreiniging.

De leden van de V.V.D.-fractie waren het met de Minister eens dat het aan de eigen verantwoordelijkheid van de raad moest worden overgelaten vaste commissies in te stellen en dat niet in de wet de verplichting moet worden opgenomen welke vaste commissies er zouden moeten komen. Dat voor de vaste commissie inzake de luchtverontreiniging een uitzondering wordt gemaakt, omdat het hier gaat om het opgaan van een bestaand adviescollege in de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne achtten deze leden een goede zaak en niet meer dan logisch.

De leden van de V.V.D.-fractie waren het overigens niet eens met de stelling dat er «reeds een tamelijk evenwichtige representatie plaatsvindt». Enige aanvulling zal zeker noodzakelijk zijn, zo meenden zij. Vooral artikel 66 (oud 51) biedt daartoe de mogelijkheid. Naar de mening van bovengenoemde leden zou enige aanvulling, met name vanuit de vrouwenorganisatie, de industrie en de land- en tuinbouw zeker aanbeveling verdienen. Zij meenden dat er sprake is van een zekere ondervertegenwoordiging op deze gebieden.

De aan het woord zijnde leden onderstreepten de opmerking dat het aantal deskundigen niet aan een vast maximum gebonden is. Vraag rijst dan wel, wat dit voor de praktijk betekent, omdat – zo meenden deze leden – gewaakt moet worden voor een te omvangrijk advieslichaam. De leden van de V.V.D.-fractie konden zich dan ook vinden in het gestelde op blz. 6 dat «het niet mogelijk en evenmin wenselijk is alle denkbare maatschappelijke groeperingen die zich in dit land bezig houden met de milieuproblematiek in de raad zitting te doen hebben».

Met instemming namen de leden van de V.V.D.-fractie ervan kennis dat vertegenwoordiging in de raad uit de sfeer van drinkwatervoorziening en openluchtrecreatie «wordt overwogen». Het belang van een dergelijke vertegenwoordiging wensten deze leden te onderstrepen.

Met enige verwondering constateerden de leden van de V.V.D.-fractie dat de Minister een vertegenwoordiging uit de kring van energieproducenten niet zo vanzelfsprekend achtte. Weliswaar erkenden zij dat de specifieke «know-how» uit deze groep in de commissies van de raad tot uitdrukking kon komen, maar de leden van de V.V.D.-fractie meenden dat het energievraagstuk met al zijn milieu-aspecten van dermate groot belang is, dat een permanente vertegenwoordiging van energiedeskundigen in de raad zelf node gemist zou kunnen worden. Ten slotte hadden de leden van de V.V.D.-fractie zich afgevraagd wat de Minister precies bedoelde met zijn opmerking dat «het aspect van de verdeling van raadszetels tussen vrouwen en mannen» zeker zijn aandacht zal krijgen. Mag daaruit afgeleid worden dat de Minister in dezen stimulerend (en eventueel initiërend) zal optreden, zo vroegen deze leden zich hoopvol af.

Verhouding tot sectorraden

Na de uitvoerige uiteenzetting in de memorie van antwoord was bij de leden van de V.V.D.-fractie de vraag blijven bestaan hoe precies de taakafbakening van sectorraden en andere externe adviesorganen enerzijds en de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne anderzijds geregeld zal worden. Gewaakt dient te worden tegen te grote overlappingsen, anderzijds erkenden deze leden dat de mogelijkheid bestaat dat de raad ook over onderwerpen, waarover een ander adviescollege al een advies heeft uitgebracht, zelf ook een (aanvullend) advies zal willen uitbrengen. Vanzelfsprekend is het goed dat de overheid kan beschikken over adviezen die vanuit de verschillende gezichtshoeken het milieubeleid belichten. Toch vroegen de leden van de V.V.D.-fractie zich af of het geen aanbeveling verdiende te komen tot een zekere bundeling van advisering over een bepaald onderwerp, om onnodige tijd en energieverspilling te voorkomen. De Centrale Raad voor de Milieuhygiëne zou hierin, zo meenden deze leden, een belangrijke coördinerende taak kunnen hebben.

Artikelen

Artikel 63

Impliceert – zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie – het wachten op de resultaten van het onderzoek van het Instituut voor Bestuurswetenschappen over de gedelegeerde regeling in de milieuhygiënische wetgeving, dat te zijner tijd het onderhavige wetsontwerp opnieuw zal moeten worden gewijzigd? Ligt het opnemen van de verplichting tot adviesaanvragen in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne niet meer voor de hand dan in de bijzondere wetten?

Artikel 65

De leden van de P.v.d.A.-fractie waren van oordeel dat de Minister in de memorie van antwoord onvoldoende duidelijk heeft gemaakt waarom hij het niet nodig acht om ontwerpen van beleidsnota's aan de raad ter advisering voor te leggen.

Kan de Minister nog eens uiteenzetten – zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie – waarom de verplichting tot het horen van de raad pas geregeld kan worden na afsluiting van het onderzoek naar de gedelegeerde wetgeving?

Artikel 66

De leden van de V.V.D.-fractie waren, ook na de memorie van antwoord, van mening dat consumenten en vrouwenorganisaties wel degelijk expliciet genoemd dienden te worden, om daarmee het belang van een vertegenwoordiging van deze organisaties nog eens extra te onderstrepen.

Artikel 68

De leden van de P.v.d.A.-fractie deden de suggestie om in de wet ook de samenstelling en werkwijze van het presidium te regelen.

Artikel 70

Hoewel de Minister in de memorie van antwoord verklaart dat artikel 66 een uitputtende opsomming geeft van de categorieën leden van de raad, leek het de P.v.d.A.-leden desondanks toch zinvol uitdrukkelijk in de wet te vermelden dat medewerkers van het bureau geen lid van de raad mogen zijn. Wellicht verdient het aanbeveling, aldus deze leden, om in het algemeen in de wet te regelen dat personen die enige binding hebben met instanties, waaraan de raad adviseert, geen lid kunnen zijn van de raad.

Artikel 72 en artikel 76

De leden van de P.v.d.A.-fractie meenden dat hun vrees dat niet-raadsleden te zeer hun stempel op het werk van commissies en daarmee op de raad zouden kunnen drukken niet ongegrond is, mede vanwege de bepaling dat de pre-adviezen van de commissies volgens artikel 76, derde lid, bij de pre-adviezen van de raad dienen te worden gevoegd. Deze vrees wordt niet weggenomen door het argument dat het uiteindelijk de raad zelf is die het advies uitbrengt. Overigens constateerden deze leden met betrekking tot de artikelen 72, tweede lid en 76, derde lid op dit punt strijdigheid in de argumenten van de Minister.

De leden van de C.D.A.-fractie achtten de argumentatie van de Minister ter zake van de verplichting tot toevoeging van de adviezen van de commissies bij de adviezen van de raad nog niet erg overtuigend, gelet vooral op de voorbereidende taak van de commissies. Integratie van technische en maatschappelijke aspecten in het advies van de raad behoeft niet te betekenen, dat de verschillende aspecten niet in het advies zijn terug te vinden.

Vertrouwend, dat de Regering tijdig voor de openbare behandeling van dit wetsontwerp op bovenstaande vragen en opmerkingen schriftelijk zal hebben geantwoord acht de commissie deze hiermee voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
De Boois

De griffier van de commissie,
Nieuwenhuizen